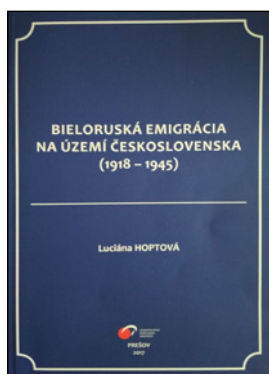

HOPTOVÁ, Luciána. *Bieloruská emigrácia na území Československa (1918 – 1945)*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity v Prešove, 2017. 144 s. ISBN 978-80-555-1971-5.

Migrácia ako celospoločenský jav bola prítomná vo všetkých dejinných obdobiach. Faktory, ktoré ju vyvolávali, v kombinácii s cieľovým územím migrujúcich, sa však často menili v závislosti od politických determinantov danej doby. Bieloruská emigrácia v prvej polovici 20. storočia má nepochybne svoje výrazné špecifiká a charakteristiky.

Luciána Hoptová, odborná asistentka na Katedre novovekých a najnovších všeobecných dejín Inštitútu histórie filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, sa vo svojom výskume primárne venuje dejinám Bieloruska v 20. storočí a bieloruskej emigrácii na území Československa.

Preto aj píše v úvode práce: „*Snahou predloženej monografie je zmapovať najdôležitejšie prejavy bieloruskej emigrácie v rokoch 1918 – 1945.*“ Pri podávaní obrazu problematiky bieloruskej emigrácie na území Československa autorka čerpala z archívov v Bielorusku a Českej republike, ako aj z dokumentov, vydaných k tejto problematike či memoárovej a ostatnej literatúry.

Predkladaná monografia je koncepčne rozdelená do štyroch kapitol. Prvá kapitola prezentuje vývoj Bieloruskej národnej republiky v kontexte vnútropolitického vývoja územia súčasného Bieloruska. Autorka v nej popisuje kreovanie a vznik Bieloruskej národnej republiky v závere prvej svetovej vojny a ústredných orgánov moci v tomto štáte. Okrem analýzy vnútropolitckej situácie v krajine autorka venuje pozornosť aj vzťahom bieloruských vládnych štruktúr s Ukrajinskou republikou, Sovietskym Ruskom či Poľskom, no venuje sa tiež bieloruskej delegácii na Parížskej mierovej konferencii v roku 1919. Kapitola je zakončená informáciami o postupnej emigrácii predstaviteľov vládnych štruktúr Bieloruskej národnej republiky v dôsledku zmien vlády v krajine a rozdelenia bieloruského územia v roku 1921.

Druhá kapitola predstavuje najobsiahlejšiu časť predkladanej monografie. Je zameraná na analýzu činnosti bieloruskej emigrácie v medzivojnovom Československu. Autorka charakterizuje hlavné centrá života bieloruských emigrantov v Československu a ruskú pomocnú akciu, ktorá pomáhala aj bieloruským diaspóram

zabezpečovať potrebnú pomoc v cudzom štáte. Hoptová oboznamuje čitateľov s jednotlivými členmi bieloruskej emigrácie v Československu prostredníctvom spolkov, v ktorých pôsobili a v ktorých medzi sebou spolupracovali. Práve spolková činnosť Bielorusov predstavovala hlavný prejav života bieloruskej emigrácie v medzivojnovom období v Československu. Bieloruské spolky boli rozličného charakteru – najmä študentské, no tiež so zameraním kultúrnym či podporným. Aktivity týchto spolkov boli rozličného charakteru: vybavovanie štipendií pre bieloruských študentov študujúcich v ČSR, podpora svojich krajanov, vydávanie časopisov, prednášková činnosť a pod. Autorka v práci tiež popisuje zloženie Bieloruského zahraničného archívu, ktorý sa však v neskoršom období stratil.

Aktivity bieloruskej emigrácie v rokoch druhej svetovej vojny sú prezentované v tretej kapitole. Autorka v nej analyzuje postavenie bieloruských emigrantov v období druhej svetovej vojny a ich spoluprácu s vládou Tretej ríše. Na príkladoch jednotlivých bieloruských emigrantov popisuje vplyv bieloruskej emigrantskej kolaborácie s nacizmom na vývoj Bieloruska v druhej svetovej vojne, resp. na postavenie bieloruských emigrantov v Protektoráte Čechy a Morava. V závere kapitoly sa tiež zameriava na bieloruskú literatúru, ktorá v tomto období vyšla aj na českom území.

Záverečná, štvrtá kapitola, predstavuje životopisy vybraných osobností bieloruskej emigrácie, ktorých životné osudy boli spojené s Československom. Postupne sú predstavené portréty poetky Larisy Henijuš, archeologičky Ludmily Kraskovskej, operného speváka Michala Zabejdu-Sumického a politického dejateľa Vasiľa Zacharku.

V prílohách monografie je aj výber dokumentov v pôvodnom znení. Práca obsahuje resumé v anglickom a ruskom jazyku a menný register. Predkladaná vedecká monografia *Bieloruská emigrácia na území Československa (1918 – 1945)* je určená všetkým záujemcom o bieloruské a československé dejiny v 20. storočí.

Erik Ondria